

Αριθμός 8/2004

Το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
(κατά το άρθρο 100 του Συντάγματος)

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές, Χρίστο Γεραρή, Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ως Πρόεδρο, Γεώργιο Κάπο, Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Ευστάθιο Ροντογιάννη, Αντιπρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, (κωλυόμενος του Προέδρου και των αρχαιοτέρων του Αντιπροέδρων), Νικόλαο Σκλία, Δημήτριο Μπριόλα, α' αναπληρωματικό μέλος (κωλυόμενου του τακτικού Αθανασίας Τσαμπάση), Σύμβουλοι της Επικρατείας, Κωνσταντίνο Βαρδαβάκη, Αρεοπαγίτη, Μαρία Καραμανώφ, Ιωάννη Μαντζουράνη, Σύμβουλοι της Επικρατείας, Ρωμύλο Κεδίκογλου-Εισηγητή, Ιωάννη Βερέτσο, Γεώργιο Βούλγαρη, Αρεοπαγίτες, Κωνσταντίνο Καλαβρό, Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θράκης, (κωλυόμενου του τακτικού Νικόλαου Σκανδάμη), Αναστασία Γραμματικάκη-Αλεξίου, Καθηγήτρια Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ως μέλη και το Γραμματέα Μιχαήλ Κάλαντζη, Προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 21 Απριλίου 2004, για να δικάσει την παρακάτω υπόθεση μεταξύ των:

ΑΙΤΟΥΣΑ: Ανώνυμος Εταιρεία με την επωνυμία «ΕΡΤΕΚΑ Α.Ε.», που εδρεύει στην Αθήνα, η οποία παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου της δικηγόρου Σπυρίδων Νικολάου (Α.Μ. ΔΣΑ 13500).

ΚΑΘΗΣ Η ΑΙΤΗΣΗ: Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ρόδου (Δ.Ε.Υ.Α.Ρ.), που εδρεύει στην Ρόδο, η οποία παραστάθηκε διά των πληρεξουσίων της δικηγόρων α) Χαράλαμπο Χρυσανθάκη (Α.Μ. ΔΣΑ 11855) και β) Βασίλειο Παπαγεωργίου (Α.Μ. ΔΣΑ 11487).

ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΝΤΟΣ: Σωματείου με την επωνυμία «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης», που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου του δικηγόρου Σταμάτιο Σταμόπουλο (Α.Μ. ΔΣΑ 13272).

Αριθμός 8/2004

Η αιτούσα με την από 22 Οκτωβρίου 2003 αίτησή της, ενώπιον του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, που κατέθεσε κατά νόμο στο Γραμματέα του, με αριθμό 10/23-10-2003, ζήτησε όσα αναφέρονται στο αιτητικό της.

Η εκδίκαση της υποθέσεως άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Ρωμύλου Κεδίκογλου, Αρελαγίτη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους δικηγόρους των διαδίκων, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τις προτάσεις τους.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά νόμο.

1. Επειδή κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 100 παρ. 1 περ. ε' του Συντάγματος και 6 περ. ε' και 48 παρ. 1 του Κώδικα περί του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 345/1976, ιδρύεται η δικαιοδοσία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου ως προς την άρση αμφισβήτησεως για την έννοια τυπικού νόμου, όταν τα ανώτατα δικαστήρια που εξέδωσαν τις αντίθετες αποφάσεις αντιμετώπισαν και επέλυσαν το ίδιο νομικό ζήτημα, ερμηνεύοντας τις ίδιες διατάξεις τυπικού νόμου και όχι διαφορετικές ή σε συνδυασμό με διαφορετικές το καθένα διατάξεις (ΑΕΔ 7 και 12/1999). Με την κρινόμενη αίτηση διώκεται η άρση της αμφισβήτησης που δημιουργήθηκε από τις αντίθετες αποφάσεις 1434/1999 του Συμβουλίου της Επικρατείας και 1272/2003 του Αρείου Πάγου υπέρ της ερμηνείας που δόθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθ' όσον αφορά την έννοια τυπικού νόμου, ήτοι των διατάξεων του άρθρου 7 παρ. 1 του ΝΔ 1266/1972. Επομένως, η αίτηση αυτή που ασκήθηκε εμπροθέσμως, δηλαδή εντός της κατά το άρθρο 46 παρ. 1 του εν λόγω κώδικα προθεσμίας των ενενήντα ημερών από τη δημοσίευση της τελευταίας των αποφάσεων αυτών, είναι παραδεκτή, αφού η αιτούσα υπήρξε διάδικος στη δίκη ενώπιον του Αρείου Πάγου και έχει προς τούτο έννομο συμφέρον και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω, δεδομένου ότι έγιναν νομοτύπως και εμπροθέσμως και οι κοινοποιήσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 10 παρ. 2, 46 παρ. 2, 45 και 47 του ίδιου Κώδικα. Η αναφορά, εξάλλου στην απόφαση του Αρείου Πάγου και άλλων διατάξεων έγινε προς αιτιολόγηση του πορίσματος, στο οποίο κατέληξε το δικαστήριο εκείνο και δεν δημιουργεί απαράδεκτο της κρινόμενης αίτησης, διότι το κρίσιμο νομικό ζήτημα των εννόμων συνεπειών της παρόδου απράκτου της μηνιαίας προθεσμίας του άρθρου 7 παρ. 1 του ν.δ. 1266/1972 είναι ταυτόσημο.

2. Επειδή, με την από 6.4.2004 πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της αιτούσας του σωματίου υπό την επωνυμία «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης» ζητείται η παραδοχή της αίτησης και η άρση της αμφισβήτησης ως προς

ΘΕΩΡΗΘΗ
Ο Εισηγητής
Ρωμύλος Κεδίκογλου

την έννοια τυπικού νόμου (άρθρο 7 παρ. 1 ΝΔ 1266/1972) υπέρ της ερμηνείας την οποία δέχτηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, επικαλούμενο ως έννομο συμφέρον ότι είναι συνδικαλιστικό όργανο των περισσότερων ανώνυμων τεχνικών εταιρειών, που είναι εργολήπτες δημοσίων έργων, όπως και η αιτούσα. Η πρόσθετη αυτή παρέμβαση, η οποία ασκείται κατ' άρθρο 13 παρ. 1 του κώδικα που αναφέρεται στην προηγούμενη σκέψη, είναι παραδεκτή, κατά την κρατήσασα γνώμη στο δικαστήριο αυτό, δεδομένου ότι η απόφαση του Δικαστηρίου αυτού ισχύει έναντι όλων και η ερμηνεία που θα δοθεί στην επίδικη διάταξη ενδιαφέρει έντονα τα μέλη του παρεμβαίνοντος σωματείου, αφού είναι κρίσιμη για τα συμφέροντά τους. Κατά τη γνώμη όμως των μελών του Δικαστηρίου Ευστάθιου Ροντογιάννη, Κων/νου Βαρδαβάκη, Ιωάννη Μαντζουράνη και Ρωμύλου Κεδίκογλου, έπρεπε η κρινόμενη πρόσθετη παρέμβαση αυτή να απορριφθεί ως απαράδεκτη, γιατί το επικαλούμενο έννομο συμφέρον από το προσθέτως παρεμβαίνον σωματείο δεν είναι άμεσο.

3. Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 του ΝΔ 1266/1972 ορίζονται τα εξής: «Η πληρωμή εις τον ανάδοχο του έργου γίνεται τμηματικώς κατά την διάρκειαν της κατασκευής του έργου βάσει πιστοποιήσεως των εκτελεσθεισών εργασιών. Αι πιστοποιήσεις συντάσσονται παρά του αναδόχου του έργου κατά χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εν τη σύμβασει, αι δε βάσει αυτών πληρωμαί ενεργούνται παρά του κυρίου του έργου, μετ' έλεγχον και επισημειωματικήν έγκρισιν της διευθυνούσης υπηρεσίας, εντός μηνός από της υποβολής των. Εάν η πληρωμή καθυστερήσει πέραν του μηνός από της λήξεως της προθεσμίας, καθ' ήν ώφειλε να πραγματοποιηθή άνευ υπαιτιότητος του αναδόχου του έργου, ούτος δικαιούται τόκου υπερημερίας επί των καθυστερουμένων πόσων.» Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο των αναφερόμενων στην αίτηση αποφάσεων, το Συμβούλιο της Επικρατείας με την 1434/1999 απόφασή του, που εκδόθηκε επί αιτήσεως αναιρέσεως του Βασιλείου Καρυωτάκη κατά των Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Λιμενικού Ταμείου Δωδεκανήσου, ερμηνεύοντας την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 7 παρ. 1 ΝΔ 1266/1972, έκρινε ότι απ' αυτήν συνάγεται ότι η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται εντός μηνός από της υποβολής εκ μέρους του αναδόχου του έργου πιστοποιήσεως όπως προβεί στην έγκριση της πιστοποίησης αυτής, διότι, άλλως εάν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτος, η υποβληθείσα πιστοποίηση θεωρείται, με την πάροδο της προθεσμίας αυτής, εγκεκριμένη, τυχόν δε μεταγενεστερώς γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική, επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εκριθείσα πιστοποίηση,

διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη και ως εκ τούτου ακυρωτέα. Εξάλλου, ο Άρειος Πάγος με την 1272/2003 απόφασή του, που εκδόθηκε επί αιτήσεως αναιρέσεως της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ρόδου (Δ.Ε.Υ.Α.Ρ.), ήδη καθής η αίτηση, κατά της αιτούσας ΕΡΤΕΚΑ ΑΕ, αποφάνθηκε, ότι η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται, μετά την υποβολή της πιστοποιήσεως κατασκευής εργασιών από τον ανάδοχο του έργου, να προβεί σε επισημειωματική έγκριση εντός της μηνιαίας προθεσμίας, ύστερα από τον προσήκοντα έλεγχο και στη συνέχεια να δώσει εντολή πληρωμής του αναδόχου. Αν όμως η διευθύνουσα υπηρεσία παραλείψει να προβεί μέσα στη νόμιμη προθεσμία του μηνός στην έγκριση της πιστοποιήσεως, θεωρείται ότι έτσι σιωπηρώς αρνείται να προβεί στην έγκριση αυτή, οπότε ο ανάδοχος υποχρεούται να ασκήσει εντός της νόμιμης προθεσμίας την οικεία προσφυγή, ώστε να παραχθεί με την παραδοχή της προσφυγής, η εκ μέρους του κυρίου του έργου έγκριση της πιστοποίησης. Σε περίπτωση δε που ο ανάδοχος του έργου αδρανήσει, οι απαιτήσεις του από την πιστοποίηση αυτήν αποσβήνουν. Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι οι αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου ερμήνευσαν τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 ΝΔ 1266/1972 υπό τις αυτές προϋποθέσεις και το νομικό ζήτημα που αντιμετώπισαν ήταν ταυτόσημο. Κατά συνέπεια ο ισχυρισμός της καθής η αίτηση ότι συνέτρεχε διαφορετικό ζήτημα και ότι υπό άλλες πραγματικές προϋποθέσεις ερμηνεύτηκε ο τυπικός νόμος αυτός, ώστε να μην υφίσταται περίπτωση άρσεως αμφισβήτησης, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, αφού και στις δύο περιπτώσεις τέθηκε ως δεδομένο, το μεν η από τον εργολάβο υποβολή στη διευθύνουσα υπηρεσία πιστοποιήσεων εκτελεσθεισών εργασιών προς έγκριση και πληρωμή, το δε η άπρακτη πάροδος της ως άνω μηνιαίας προθεσμίας. Ενόψει των ανωτέρω ανακύπτει ζήτημα άρσεως αμφισβήτησεως ως προς την έννοια της διατάξεως του άρθρου 7 παρ. 1 του ν.δ. 1266/1972, που είναι εφαρμοστέο στην περίπτωση αυτή βάσει του χρόνου διενέργειας του διαγωνισμού, μετά τον οποίο καταρτίστηκε η σύμβαση (15.2.1985). Κατά την κρατήσασα γνώμη στο δικαστήριο αυτό, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 του ν.δ. 1266/1972 συνάγεται ότι ο χρόνος της εκ μέρους της διευθύνουσας υπηρεσίας εγκρίσεως της πιστοποίησης έχει ιδιαίτερη σημασία με έννομες συνέπειες και η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη. Επομένως, πρέπει να γίνουν δεκτές η αίτηση και η πρόσθετη παρέμβαση, ως βάσιμες και στην ουσία και να αρθεί η επίδικη αμφισβήτηση υπέρ της αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αν και, κατά τη γνώμη των μελών του Δικαστηρίου Γεωργίου Κάπου και

ΕΞΕΛΑΒΕΝ
Ο Εισηγητής
[Signature]

[Signatures]

Ιωάννη Βερέτσου, η ορθή ερμηνεία της επίμαχης διάταξης είναι η ακόλουθη: Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 7 εισάγει υποχρέωση του κυρίου του έργου για τμηματική πληρωμή της αμοιβής του αναδόχου εντός μηνός από της υποβολής της πιστοποιήσεως, ρυθμίζει δε συγχρόνως τις συνέπειες της μη εμπρόθεσμης πληρωμής, που είναι: α) η υποχρέωση καταβολής τόκου αν η καθυστέρηση δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του αναδόχου, β) το δικαίωμα του αναδόχου να διακόψει τις εργασίες μετά από έγγραφη γνωστοποίηση και γ) η αξίωση διαλύσεως της συμβάσεως, αν η καθυστέρηση της πληρωμής συνεχίζεται επί διμήνου μετά τη γνωστοποίηση αυτή. Η πρόβλεψη δε της ίδιας διατάξεως ότι η πληρωμή της πιστοποιήσεως γίνεται «μετ' έλεγχον και επισημειωματικήν έγκρισιν της διευθύνουσας υπηρεσίας» δεν αξιώνεται ως αναγκαίος όρος της ως άνω πληρωμής, αφού, και αν ρητώς ο κύριος του έργου αρνηθεί την έγκριση εντός της μηνιαίας προθεσμίας πληρωμής, οι προαναφερθείσες συνέπειες επέρχονται ως απότοκοι της υποβολής της πιστοποιήσεως και της μη πληρωμής αυτής εντός μηνός. Τούτο άλλωστε προκύπτει και από τις συμπληρωματικές του άρθρου αυτού διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του Πρ.Δ/τος 475/1976, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 19 παρ. 2 του άνω ν.δ. 1266/1972, τα οποία προβλέπουν τη διαδικασία των κατά το άρθρο 7 του ν.δ/τος αυτού πιστοποιήσεων και πληρωμών. Ορίζουν δε, πλην άλλων, οι διατάξεις αυτές ότι: α) η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται, μετά τον προσήκοντα έλεγχο των στοιχείων που συνοδεύουν την πιστοποίηση και την ενδεχόμενη διόρθωση, να προβεί σε έγκριση και εν συνεχεία σύνταξη εντολής πληρωμής του αναδόχου εντός μηνός, β) σε περίπτωση ανακριβούς επιμετρήσεως ή πιστοποιήσεως σε βαθμό που δεν είναι δυνατή η διόρθωση, η διευθύνουσα υπηρεσία παραγγέλλει την ανασύνταξη και επανυποβολή, οπότε η μηνιαία προθεσμία πληρωμής αρχίζει από την επανυποβολή και γ) οι κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως των εργασιών εκδιδόμενες εντολές πληρωμής αποτελούν πάντοτε καταβολές έναντι του εργολαβικού ανταλλάγματος. Τις γενόμενες δε κατά το άρθρο 7 του άνω ν.δ/τος 1266/1972 επιμετρήσεις, που συνοδεύουν τις πιστοποιήσεις, ακολουθούν τελικές επιμετρήσεις και τελικός συνοπτικός επιμετρητικός πίνακας (άρθρο 49 του άνω Πρ. Δ/τος). Ενόψει τούτων η παράλειψη της εγκρίσεως της πιστοποιήσεως εντός της μηνιαίας προθεσμίας, αυτή καθ' εαυτή, δεν επάγεται ιδιαίτερες έννομες συνέπειες -πέραν των ως άνω προβλεπομένων για τη μη πληρωμή εντός της μηνιαίας προθεσμίας- και συνεπώς ούτε θεωρείται ως εγκεκριμένη η πιστοποίηση, όπως κρίθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ούτε η παράλειψη θεωρείται ως σιωπηρή άρνηση εγκρίσεως που σε περίπτωση αδράνειας στην άσκηση προσφυγής επάγεται την απόσβεση των αξιώσεων εκ της πιστοποιήσεως, όπως κρίθηκε με την απόφαση του Αρείου Πάγου. Επειδή το δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις της υπόθεσης, κρίνει

Αριθμός 8/2004

ότι δεν πρέπει να επιβάλλει δικαστική δαπάνη υπέρ του αιτούντος και του προσθέτως παρεμβαίνοντος (άρθρο 22 παρ. 3 Κώδικα ΑΕΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την κρινόμενη αίτηση και την πρόσθετη παρέμβαση.

Αίρει την αμφισβήτηση που ανέκυψε από τις αποφάσεις 1434/1999 του Συμβουλίου της Επικρατείας και 1272/2003 του Αρείου Πάγου, ως προς την έννοια των διατάξεων του άρθρου 7 παρ. 1 ΝΔ 1266/1972, υπέρ της ερμηνείας που δόθηκε από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 5 Μαΐου 2004 και δημοσιεύθηκε σε δημόσια στο ακροατήριο συνεδρίαση στις 22 Σεπτεμβρίου 2004.

Ο Πρόεδρος

Χρυσός Γεραρής

Ο Γραμματέας

Μιχαήλ Καραντζής

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Για την νόμιμη σήμανση

Αθήνα 7/10/2004

Ο Γραμματέας

ΔΑΝΕ ΚΑΤΣΑΡΟ

ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

7/10/2004

Ο Γραμματέας

ΔΑΝΕ ΚΑΤΣΑΡΟ

